

בלמ"ס

-1-

מפקדת	הפרקליט	הצבאי	הראשי
לשכת			
טל':			03-5696601
פקס':			03-5694526
י(38)			230855
ד'	בתמוז		התשע"ה
21	ביוני		2015



לכבוד
עו"ד אורי ישראל פז

שלום רב,

אורי ישראל פז
עורך דין
21-06-2015
נתקבל

הגדון: פנייתך בנוגע לביטול עונשו של חייל שהכניס מזון לא כשר לבסיס צה"ל

1. במכתבך מיום 9 ביוני 2015 אל הרמטכ"ל ואל הפצ"ר טענת כי לא היה מקום לבטל את העונש שחוטל על חייל, שהכניס מזון לא כשר לבסיס צה"ל. להלן התייחסותנו לפנייתך.
2. הבסיס המשפטי לדיני הכשרות בצבא מעוגן, עוד מימי ראשית המדינה, בפקודת מאכל כשר לחיילים, התש"ט-1948 (להלן - "החוק"). החוק קובע, בסעיף 1 שכותרתו "הבטחת מאכל כשר", כי "לכל החיילים היהודים בצבא-הגנה לישראל יש להבטיח מאכל כשר".
3. פקודות הצבא הבאות מוסיפות על העקרון הקבוע בחוק ומפרטות את אופן הגשתו:
 - א. פ"מ 34.0101 שכותרתה "כשרות" קובעת, בין היתר, כי "מזון המסופק לצבא יהיה כשר" וכי "מזון נחשב לכשר, אם הוא אינו אסור עפ"י תורת ישראל" (סעיף 2). עוד קובעת הפקודה כי "אוכל, המוגש על ידי מוסדות אזרחיים במחנות צה"ל, יהיה כשר ועמוד תחת פיקוח הרבנות הצבאית" (סעיף 5).
 - ב. פ"מ 34.0103, שכותרתה "תקנון הכשרות במטבחים צבאיים" קובעת הוראות שונות בעניין ציוד המטבחים, כשרות הבשר והמזון המסופק לחיילים על ידי מוסדות צבאיים או אזרחיים, הכשרת הכלים והוראות נוספות בענייני מזון בשבת. הפקודה קובעת בסעיף 13 כי "אין לספק בשר ומוצריו לחיילי צה"ל במחנות או בשדה שלא באמצעות מקורות האספקה של צה"ל כגון: מרכז מזון, שקם, האגודה למען החייל, העומדים תחת פיקוח הרבנות הצבאית הראשית".
4. תכליתן של פקודות הצבא לממש את הנחיית המחוקק, לפיה "לכל החיילים היהודים בצבא-הגנה לישראל יש להבטיח מאכל כשר" לשם השגת תכלית זו, קובעות פקודות הצבא הוראות וכללים שונים בעניין אספקה, הגשה והכנה של מזון כשר לחיילים. כך למשל, קובעות הפקודות הוראות בעניין מערכות נפרדות של כלי בישול, כלי הגשה וכלי אוכל לבשר ולחלב, הוראות בעניין בישול הבשר, הכשרת הכלים וכיוצ"ב, וקובעות הוראות שונות לעניין מטבחים צבאיים וחדרי אוכל צבאיים.

בלמ"ס

-2-

5. על רקע זה, יש לקרוא גם את הסיפא לסעיף 13 לפ"מ 34.0103 בה נכתב, כאמור במכתבד, כי "אין להכניס למתקני צה"ל מזון טרף המיועד לאכילת אדם". הוראת סעיף 13 קבועה בפקודה שכותרתה "תקנון הכשרות במטבחים צבאיים". סעיף זה, כמו גם יתר הסעיפים הקבועים בפקודה, עוסק באספקת המזון, הכנתו, והגשתו מטעם גורמי הצבא (או גורמים אזרחיים מטעמם). לא ניתן לקרוא את האיסור שבסיפא של סעיף 13 האמור במנותק מחלקו העיקרי של הסעיף ומהפקודה בה הוא מעוגן, הנוגעים לצורך לחבטיה את כשרות המזון המסופק לחיילים בזמן שהם במתנת או מחוצה לו.
6. כמפורט במכתבד, איסור מפורש ומלא על הכנסתו של מזון לא-כשר נקבע רק ביחס להכנסתו של חמץ לבסיסים בתקופת הפסח, בפ"מ 34.0205 הדנה ב"תקנון הכשרות לפסח": "בכל ימי הפסח אין להשתמש ואין להכניס ליחידות צה"ל ולמיתקני חומר שהוא חמץ או המכיל תערובת חמץ. יש להטמין חמץ שנשאר ביחידות מלפני הפסח עד לאחר החג.
7. במכתבד חפנית לדבריו של סי שר הביטחון מעל דוכן הכנסת, ביום 17 בינואר 2007, לפיהם: "אין להכניס למחנות צה"ל מזון לא-כשר... מי שמכניס מזון לא-כשר לבסיסי הצבא, חל עליו החוק הצבאי והוא נענש". הדברים נאמרו לאחר שבעיתון "במחנה", במדור השאלות והתשובות, נכתב כי אין איסור בפקודות הצבא על הכנסתו של מזון לא כשר לבסיסי הצבא.
8. הדברים אכן נאמרו על ידי סי שר הביטחון מעל דוכן הכנסת. יחד עם זאת, כחודשיים לאחר מכן, בעקבות שאילתא של הח"כ אופיר פינס-פז (שאיילתא מס' 904), חידד סגן השר את עמדת מערכת הביטחון, בתשובה שנמסרה לפרוטוקול: "אין חולק כי הפקודה אוסרת על הכנסת מזון לא כשר למתקני צה"ל - ובהם בין השאר מטבחים וחדרי אוכל - בצורה ממוסדת על-ידי צה"ל או ארגונו הרשמיים. כמו כן, יש בפקודה כדי לאסור הכנסת מזון לא כשר למתקני צה"ל באופן פרטי, בידי חיילים, כאשר הדבר נעשה באופן מאורגן, ובמסגרת פעילות יחידתית בפרחסיה, ואין נפקא מינה אשר לגודל הפעילות ולהיקפה. עם זאת, הפקודה אינה עוסקת בנעשה בד' אמותיו של הפרט ביחידה, ולא בכדי. דעותיו, אמונותיו ומנהגיו של אדם, כל עוד באים הם לידי ביטוי במסגרת האוטונומיה האישית שלו, שייכים לתחום צנעת הפרט... " (ההדגשה הוספה).
9. דברים אלו של סגן שר הביטחון עולים בקנה אחד עם האופן שבו יש לפרש את הפקודות ומשקפים את עמדת הצבא בנושא.

בברכה,

רס"ן	סגן מפקד	מתן
הלשכה	QUNION	ראש
הראשי	הפרקליט הצבאי	בשם